

Energiaftalerne af 29. marts 2004 betyder, at systemansvar og overordnet transmission for el fremover varetages som statslig virksomhed. Formålet er at sikre effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur og sikre åben og lige adgang for alle brugere af nettene. For at øge forsyningsikkerhed og skabelsen af velfungerende konkurrencemarkeder udarbejdes en plan for udbygning af infrastrukturen, herunder indpasning af vedvarende energi. Implementeringen af EU's CO₂-kvoteordning er med til at sikre markedsrammer, der gør, at energiproducenterne også i fremtiden tager hensyn til miljøet.

Elforsyningsikkerhed

Strømafrydelsen på Sjælland den 23. september 2003 gav en påmindelse om, at elforsyningen spiller en central rolle for alle dele af det moderne samfund. Det er derfor et centralt område for regeringen at skabe stabile rammer om elforsyningen, der sikrer, at borgerne, erhvervslivet og andre sektorer i samfundet har adgang til en stabil elforsyning.

Efter liberaliseringen af elforsyningen i 2000 blev rammerne om elsektoren ændret. Transport og distribution af elektricitet er monopolopgaver, som er omfattet af statslig regulering, hvori mod elproduktion og handel med el sker i konkurrence på almindelige markedsvilkår.

Den politiske opgave er således todelt. Dels skal der skabes rammer for varetagelsen af monopolopgaven, der sikrer lige adgang til nettet for alle producenter på lige og ikke-diskriminerende vilkår. Dette sikrer konkurrencen om produktionen og at forbrugerne har mulighed for at vælge frit mellem forskellige producenter. Dels er der en opgave med at skabe stabile rammer for nye investeringer, så markedskræfterne kan sikre en effektiv tilpasning af forbrug og forsyning.

Hovedopgaven er på den ene side at sikre langsigtede og troværdige rammevilkår, der skaber den nødvendige tillid blandt investorer til at træffe beslutning om nye investeringer ud fra de forventede elpriser. På den anden side skal den åbne og frie konkurrence sikres, så markedet forbliver åbent, og der ikke er mulighed for, at et dominerende selskab kan holde konkurrenter ude.

Den systemansvarlige virksomhed spiller en central rolle for opretholdelsen af et effektivt marked og for opretholdelsen af forsyningsikker-

kerheden. Regeringen vil derfor i samarbejde med de systemansvarlige afklare forudsætningerne for etableringen af stabile og langsigtede rammer for forsyningsikkerheden.

Etablering af uafhængigt systemansvar og transmission af el

Det er som nævnt væsentligt at sikre ejermæssig adskillelse mellem systemansvar og overordnet transmission fra produktion og handel, så vilkårene for adgang til elnettet fastsættes uafhængigt af kommercielle interesser. Derfor varetager staten fremover systemansvaret og den overordnede transmission som en del af den samlede energipolitik. Det sker ved, at staten overtager Eltra, Elkraft System og Elkraft Transmission fra netvirksomhederne.

Aftalen indebærer, at den nye samlede system- og transmissionsvirksomhed »EnergiNet Danmark« skal forblive i offentligt eje. EnergiNet Danmark oprettes ved lov som en statslig virksomhed, som skal sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur. EnergiNet Danmark kan indregne det sædvanlige afkast for netselskaberne i tariffen til fremtidige investeringer, herunder eventuelle opkøb af regionale net. Overskud i øvrigt føres tilbage til brugerne.

Der gennemføres en forkøbsret- og pligt for staten til de regionale transmissionsnet i forbindelse med direkte eller indirekte overdragelse. Hermed kan elforsyningslovens § 38 om, at elproduktions- og elhandelsvirksomheder ikke må eje mere end 15 % af en netvirksomhed, opheves.

Med henblik på at skabe ro om kapitalforholdene i elsektoren, ændres kapitalbegreberne i ellovgivningen, så der ikke længere skelnes mellem fri og bunden kapital.

Der er politisk enighed om, at elpriserne ikke må stige som følge af ændringen af kapitalbegreberne og etableringen af EnergiNet Danmark. Der gennemføres en ny prisregulering, som sikrer dette. Indtægtsrammerne vil således ikke blive forhøjet som følge af ændringen af kapitalbegreberne, og priserne vil ikke forhøjes med forrentning af bunden kapital. Hermed tilgodeses forbrugerne fortsat. Desuden gennemføres som led i aftalen en mere enkel regulering vedrørende forsyningspligt og forbrugerrepræsentation, som harmonerer med et velfungerende marked.